

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan asettaminen / vuoden 2024 tasavallan presidentinvaali

Kunnanhallitus 13.11.2023 § 253
455/00.00.00.01/2023

Vuoden 2024 tasavallan presidentinvaalin vaalipäivä on 28.1.2024 ja mahdollisen toisen kierroksen vaalipäivä 11.2.2024. Ennakkoäänestys toimitetaan 17. – 23.1.2024 ja mahdollisen toisen kierroksen ennakkoäänestys 31.1. – 6.2.2024.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava:

- 1) kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä
- 2) laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Vihdin kunnan äänestysalueet ovat seuraavia:

Nro	Äänestysalue	Äänestyspaikka
001	Kirkonkylä	Liikekeskus Pääkonttori
002	Vanha-Nummela	Nummelanharjun koulu
003	Hiidenvesi	Nummelanharjun koulu
004	Härköilä	Nummelanharjun koulu
005	Ojakkala	Ojakkalan koulu
006	Pohjois-Vihti	Haimoon koulu
007	Otalampi	Otalampi-talo
008	Etelä-Vihti	Huhmarnummen koulu

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten kelpoisuus

Sekä vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten että niiden varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eli vuoden 2023 eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolueita.

Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Varajäsenet eivät siis ole henkilökohtaisia.

Vaalilautakuntien jäsenten ja varajäsenten poliittista edustavuutta tarkastellaan erikseen.

Myös tasa-arvolain soveltamisessa tarkastellaan vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten edustavuutta erikseen. Sekä varsinaisissa jäsenissä että varajäsenissä on siis oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %.

Kuntalain 71 §:n mukaan vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö,

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Vaalilautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaaleissa ehdokkaana oleva. Vaalilautakunnan jäsenenä oleva ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia äänestäjän avustajana.

Laitos- ja kotiäänestyksestä vastaavan **vaalitoimikunnan** jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaaleissa ehdokkaana oleva eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi.

Kuntalain 70 §:n 1. momentin mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Suostumus on valinnan edellytys, joten se on annettava ennen valintaa. Laissa ei säädetä suostumuksen muodosta, mutta se suositellaan annettavan kirjallisena.

Kuntalain 84 §:n mukaan mm. (vaali)lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus. Ilmoitus tulee tehdä johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Muita Vihdin kunnan vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten valintaa koskevia seikkoja

Kunnanhallitukselle on sähköisessä kokouksessa annettu tieto edellisten eli vuoden 2023 eduskuntavaalien vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan jäsenistä ja varajäsenistä. Edellä mainittuun luetteloon on merkitty ne, jotka ovat tai eivät ole oman ilmoituksensa mukaan käytettävissä vuoden

2024 tasavallan presidentinvaalissa. Lisäksi luettelossa on muita henkilöitä, jotka ovat kiinnostuneet toimimaan vaalilautakunnissa tai vaalitoimikunnassa.

Kaikki Vihdin kunnan vaalilautakunnat käyttävät sähköistä vaaliluetteloa. Kannettavalla tietokoneella käytettävä sähköinen vaaliluettelo on korvannut paperimuotoisen luettelon kunkin äänestysalueen äänioikeutetuista. Vaaliluetteloon vaalilautakunnat kirjaavat vaalipäivänä äänestäneet. Sähköisen vaaliluettelon käyttö edellyttää perustason tietotekniikan käyttötaitoja.

Lisäksi kaikki Vihdin kunnan vaalilautakunnat ilmoittavat vaalipäivän tulokset äänestyspaikalta suoraan vaalitietojärjestelmään. Vaalipäivän äänestyksen päätyttyä ja vaalilautakunnan laskettua alustavan tuloksen vaalilautakunta ilmoittaa alustavan laskennan tuloksen oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään. Vaalitietojärjestelmästä alustavat tulokset siirtyvät oikeusministeriön toimesta yleiseen tietoverkkoon ja sitä kautta medialle.

Perinteisesti tasavallan presidentinvaalin äänestysaktiivisuus on suurin kaikista vaaleista. Tämä lisää vaalilautakuntien työtä sekä vaalipäivän äänestyksen aikana että äänestysajan päätyttyä alustavan tuloksen laskennassa. Näin ollen vaalilautakuntiin tulee valita riittävästi varajäseniä.

Valmistelija	Antti Luukkanen, etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 767 4798
Esittelijä	Kunnanjohtaja Erkki Eerola
Ehdotus	Kunnanhallitus päättää vuoden 2024 tasavallan presidentinvaalia varten Vihdin kunnassa 1) valita kullekin kahdeksalle äänestysalueelle vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme; 2) valita laitoksessa ja äänestäjien kotona toimitettavaa ennakoöäänestystä varten vaalitoimikunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme; sekä 3) varmistaa Vihdin kunnan vaalilautakuntien toiminnan vaalipäivänä siten, että kunkin äänestysalueen vaalilautakunnan varajäseninä voivat tarvittaessa toimia kaikkien muiden vaalilautakuntien jäsenet ja varajäsenet. Jos jäsenten tai varajäsenten siirtoa vaalilautakunnasta toiseen tarvitaan, siitä päättävät ao. vaalilautakuntien puheenjohtajat.
Päätös	Kunnanhallitus päätti jättää asian pöydälle.
Tiedoksi	- keskusvaalilautakunta, valitut